

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
ÎNCHEIERE**

19 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
președinte
judecători

**Boris Talpă
Sergiu Daguța
Ghenadie Eremciuc**

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Postica Serghei, în numele succesorului părții vătămate Ichim Eugenia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2023, în cauza penală privindu-l pe

CIOBANU Andrei XXXX, născut la XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.09.2020 – 30.07.2021;

Instanța de apel: 10.01.2022 – 15.02.2023;

Instanța de recurs: 05.06.2023 – 19.03.2024.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 30.07.2021, Ciobanu Andrei a fost absolvit de răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 145 alin. (1), 163 alin. (2) lit. b) din Codul penal și a fost dispusă aplicarea în privința lui Ciobanu Andrei măsura de constrângere cu caracter medical cu trimiterea lui la tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă în Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie din mun. Chișinău a Ministerului Sănătății a Republicii Moldova.

Chestiunea cu privire la corpurile delictive a fost soluționată.

Acțiunea civilă a fost admisă, în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru pronunțarea sentinței, instanța de fond a constatat că, la 21.04.2020, Ciobanu Andrei, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul său, situat în satul XXXXX, raionul XXXXX, având scopul comiterii

omorului lui Iachim Ruslan, după ce a consumat vin cu ultimul, în urma unui conflict, acționând în mod intenționat, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului și a cutiei toracice, după care victima dorind să părăsească domiciliu, a ieșit din casă și în timp ce se afla pe pragul casei, Ciobanu Andrei i-a aplicat o lovitură cu piciorul în spate, în rezultatul căreia Iachim Ruslan a fost doborât la sol, iar Ciobanu Andrei a continuat să-i aplice multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 202003Cl 161 din 19.06.2020, hemoragii roș-murdare în țesuturile moi pericraniene parieto-temporal pe stânga și fracturi costale bilateral cu hemoragii difuze roș-murdare în țesuturile moi adiacente, care se califică ca vătămare corporală medie.

Prin urmare, Iachim Ruslan opunând rezistență loviturilor aplicate de Ciobanu Andrei, ultimul din cauze independente de voința sa, nu și-a realizat intenția până la capăt de a comite omorul lui Ruslan Iachim, însă, văzând că victima se afla într-o stare periculoasă pentru viață, fiind lipsită de posibilitatea de a se salva deoarece nu se putea deplasa din cauza loviturilor primite, l-a lăsat pe ultimul cu bună știință și fără ajutor în curtea gospodăriei sale, unde Iachim Ruslan a decedat.

Ulterior, Ciobanu Andrei pentru a ascunde urmele infracțiunii, a cărat cadavrul lui Ruslan Iachim în spatele casei sale unde i-a dat foc, după care l-a îngropat în closetul care se afla în gospodăria sa.

Astfel, faptele prejudiciabile au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 27, 145 alin. (1), 163 alin. (2) lit. b) din Codul penal, adică tentativa de omor intenționat a unei persoane și lăsarea cu bună știință, fără ajutor a unei persoane care se află într-o stare periculoasă pentru viață și este lipsită de posibilitatea de a se salva din cauza neputinței, atunci când cel vinovat însuși a pus-o într-o situație periculoasă pentru viață, fapt care a provocat din imprudență decesul victimei.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței, a fost atacată cu apel de către avocatul Postica Serghei în numele succesorului părții vătămate Ichim Eugenia, prin care a solicitat casarea acesteia în partea laturii civile, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă, în rest, sentința să fie menținută.

În motivarea cererii de apel avocatul a invocat că, instanța de fond nu a motivat soluția privind admiterea în principiu a acțiunii civile, deși, susține avocatul că aceasta este întemeiată și a prezentat probe pertinente, concludente și utile în susținerea acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15.02.2023, a fost respinsă cererea de apel declarată de către avocatul Postica Serghei în numele succesorului părții vătămate Ichim Eugenia, iar sentința instanței de fond – menținută.

În motivarea soluției adoptate, cu referire la prevederile art. 219 alin. (1), 225, 387 alin. (3) din Codul de procedură penală și art. 118 din Codul de procedură civilă,

instanța de apel a notat că, instanța de fond în mod corect a ajuns la concluzia de admitere în principiu a acțiunii civile, ținând cont de specificul cauzei penale deduse judecării și judecării acesteia în procedură specială în termeni restrânși, dar și pentru că urmează a fi stabilită exact suma despăgubirilor cuvenite succesorului părții vătămate, cât și identificarea reprezentantului legal al lui Ciobanu Andrei, acesta având un fiu, numirea unui tutore/curator, stabilirea averii inculpatului și recunoașterea moștenitorilor săi.

Prin urmare, instanța de apel a reținut concluzia instanței de fond cu privire la faptul că asupra cuantumului despăgubirilor cuvenit succesorului părții vătămate, ar urma să se expună instanța de drept comun.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Postica Serghei, acționând în numele succesorului părții vătămate, Iachim Eugenia, a contestat-o cu recurs, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței instanței de fond în partea laturii civile, precum și casarea totală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei hotărâri noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă acțiunea civilă, fără a invoca nici un temei din cele prevăzute de art. 427 din Codul de procedură penală.

În motivarea cererii de recurs, avocatul, prin referire la prevederile art. 2010, 2036 alin. (1), 2037 alin. (1) din Codul civil, precum și art. 219 alin. (1), 385 alin. (1) pct. 10, 498 alin. (3) din Codul de procedură penală și-a manifestat dezacordul cu concluziile instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea în principiu a acțiunii civile, deși, susține avocatul că aceasta este întemeiată și a prezentat probe pertinente, concludente și utile în susținerea acesteia.

6. Examinând admisibilitatea recursului declarat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 din Codul de procedură penală și a declarat recurs în termen.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (2) pct. 4) din Codul de procedură penală, un complet din 3 judecători declară inadmisibil recursul dacă recursul este vădit neîntemeiat.

Conform art. 424 din Codul de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute la art. 427 invocate în recurs.

Completul de judecată reține că, avocatul Postica Serghei, acționând în numele succesorului părții vătămate, Iachim Eugenia, nefiind de acord cu decizia instanței de apel, a făcut uz de dreptul de a o contesta, însă, fără a indica nici o eroare de drept.

Legislația procesual penală stabilește expres temeiurile de declarare a recursului, iar recurentul nu a specificat temeiul din Codul de procedură penală în recursul declarat.

Din textul cererii de recurs, completul de judecată a dedus că, recurentul nu a făcut referire la prevederile art. 427 din Codul de procedură penală, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul cu circumstanțe în drept, care l-ar justifica sub acest aspect.

Din conținutul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică hotărârea instanței de apel, sub aspectul soluționării acțiunii civile în ceea ce privește admiterea acesteia în principiu, iar motivele invocate, completul de judecată le consideră neîntemeiate, din următoarele considerente.

Cu titlu preliminar, completul de judecată menționează că, potrivit limitelor rejudecării, obiect de studiu în instanța de apel și cea de recurs este chestiunea cu privire la latura civilă.

Analizând textul deciziei instanței de apel, completul de judecată constată că, cererea de apel a fost respinsă ca nefondate, deoarece această instanță a considerat juste concluziile primei instanțe în latura civilă, referitor la încasarea prejudiciului material și moral, ca nefiind posibil de a stabili în baza înscrisurilor prezentate de partea vătămată suma despăgubirilor convenite ultimei, totodată prin soluția adoptată în nici un mod nu i-a fost îngădit părții vătămate dreptul de a se adresa cu acțiune civilă în ordinea procedurii civile.

Conform prevederilor art. 23 alin. (1) din Codul penal, nu este pasibilă de răspundere penală persoana care, în timpul săvârșirii unei fapte prejudiciabile, se afla în stare de iresponsabilitate, adică nu putea să-și dea seama de acțiunile ori inacțiunile sale sau nu putea să le dirijeze din cauza unei boli psihice cronice, a unei tulburări psihice temporare sau a altei stări patologice. Față de o asemenea persoană, în baza hotărârii instanței de judecată, pot fi aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prevăzute de prezentul cod.

Potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 202036S0056 din 30.07.2020, s-a stabilit că Ciobanu Andrei suferă de maladie psihică cronică evolutivă „Schizofrenia paranoidă. Defect mixt decompensat (paranoid și psihopatiform)” și a fost recunoscut iresponsabil în privința faptelor comise. La fel, s-a stabilit că acesta prezintă pericol social, fără discernământ, manifestă simptomatologică psihotică acută (idei delirante de relații, de persecuție) și s-a recomandat ca față de Ciobanu Andrei să fie aplicate măsuri medicale de siguranță cu caracter medical, prin îndreptarea la tratament prin constrângere în spitalul de psihiatrie cu supraveghere riguroasă la IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie.

Prin sentința Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni din 30.07.2021, Ciobanu Andrei a fost absolvit de răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor prevăzute

de art. 27, 145 alin. (1), 163 alin. (2) lit. b) din Codul penal și a fost dispusă aplicarea în privința lui Ciobanu Andrei măsura de constrângere cu caracter medical cu trimiterea lui la tratament prin constrângere cu supraveghere riguroasă în Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic de Psihiatrie din mun. Chișinău a Ministerului Sănătății a Republicii Moldova.

Norma cuprinsă în prevederile art. 92 alin. (2) din Codul civil, statuează că, măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată și proporțională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu își poate conștientiza acțiunile ori exprima voința.

Conform prevederilor art. 2010 alin. (1) din Codul civil, pentru prejudiciul cauzat de o persoană în privința căreia s-a instituit o măsură de ocrotire judiciară răspunde ocrotitorul provizoriu, curatorul sau, după caz, tutorele sau instituția în care este internată, în măsura în care aceștia erau obligați să supravegheze persoana, dacă nu demonstrează că și-au îndeplinit în mod corespunzător obligația de supraveghere.

Din materialele cauzei rezultă că, deși a fost stabilită iresponsabilitatea inculpatului, nu au fost instituite măsurile de ocrotire judiciare în privința acestuia, sub forma curatelei și tutelei, or, în atare circumstanțe, soluționarea chestiunii privind acțiunea civilă în cadrul dosarului penal se face imposibilă, având în vedere că nu au fost instituite măsurile de ocrotire judiciare în privința inculpatului, iar acesta din urmă nu este apt să repare prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Mai mult ca atât, completul de judecată reține și concluzia instanțelor ierarhic inferioare de admitere în principiu a acțiunii civile, care au ținut cont de specificul dosarului penal, precum și de necesitate de examinare a cauzei în termeni restrânși.

Așadar, completul de judecată consideră că concluziile instanței de apel, precum și a primei instanțe, în ce privește latura civilă, corespund cu prevederile art. 387 alin. (1), (3) din Codul de procedură penală, care stipulează că, o dată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sânt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge și numai în cazul excepțional când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată examinarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, se conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o

instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât această instanță a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor problemelor esențiale invocate în speță.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de apărător, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și că recursul este vădit neîntemeiat.

7. Ținând cont de cele constatate supra, instanța de recurs conchide că erorile invocate în recurs, nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Postica Serghei, în numele succesorului părții vătămate Ichim Eugenia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2023, în cauza penală în privința lui Ciobanu Andrei, ca fiind vădit neîntemeiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Boris Talpă

Judecător

Sergiu Daguța

Judecător

Ghenadie Eremciuc